

Studie 1

Det bedre

Sommetider står det største i de mindste ord.

Det lille ord *bedre* står oftere i Hebræerbrevet end i hele resten af Det Nye Testamente tilsammen. Det er nemlig i virkeligheden brevets hovedpointe!

»Hebræerne« – brevets målgruppe – var jødekristne. Noget tyder endda på, at de var af præsteslægt eller havde tilhørt inderkredsen omkring templet i Jerusalem. Nu har de taget imod evangeliet om Jesus og har åbenbart først jublet og glædet sig over den nye frihed. Evangeliet har sat dem fri fra loven og frygten og trældommen ...

... men nu har matheden og nedturen sat ind! Det virker i Hebræerbrevet, som om læserne er begyndt at se nostalgisk tilbage på den skønne tempeltjeneste og den storslåede gudsyndyrkelse med ofringer og altre og ordninger, hvor de måske har tilhørt Israels åndelige elite. Hvad har de nu?! – et lille, marginaliseret fællesskab, beskedne gudstjenester, en himmelfaren frelser, ingen altre osv. De er sat ud på sidelinjen i folket. Og nogle af dem fristes tilsyneladende til at opgive og vende tilbage til lovens trældom og den gamle pagts ordninger.

Dette er så for øvrigt grunden til, at vi tør antage, at Hebræerbrevet er skrevet før år 70. Forfatteren synes nemlig at forudsætte, at templet endnu står intakt, og at den gamle pagts ordninger endnu udføres: »Vi har et alter, som de, der gør tjeneste ved Åbenbaringsteltet, ikke har ret til at få føde fra« (Hebr 13,10). Åbenbaringsteltet er den gamle pagts telthelligdom, tabernak-

let – som Salomon (og senere Zerubbabel) ombyggede i sten som det store tempel i Jerusalem. Der er altså endnu præster, der gør tjeneste ved templet. Romerne har endnu ikke revet det ned.

Pointen i dette citat er: Præsterne ved templet / åbenbaringsteltet har ifølge Moseloven ret til at spise af de mange slagtofre, der bringes på dets altre. Men vi har også et alter, som vi kan få føde fra! – vores »alter« er Kristus og hans ypperstepræstelige forsonergerning. Og hvis man endnu sidder fast i den gamle ordning, så kan man ikke samtidig leve af nåden og friheden i Kristus og holde sig til ham! Man »har ikke ret til at få føde« fra Kristus og hans nådespagt. Man kan ikke bygge på Kristi fortjeneste og sin egen fortjeneste på én gang!

Hebræerbrevets forfatter anslår derfor nu to strenge:

For det første advarer han indtrængende mod *frafaldet*. Vi har i Hebræerbrevet nogle af Bibelens alvorligste formaninger til at holde ud i kampen og ikke sætte frelsen over styr og »gå glip af Guds nåde« (12,15).

For det andet minder han læserne om, *hvor meget bedre* nådens og frihedens pagt er end den lovens og trældommens ordning, de nu ser længselsfuldt tilbage imod.

Igen og igen sammenligner brevet de to pagter: Den gamle pagt med Moselovens ordninger, med tempeltjenesten og lovopfyldelsen, og den nye pagt med nådens frihed og glæde, med Kristus som den sande ypperstepræst. Og så udfordrer han simpelt hen læserne til at gøre sig klart, om det virkelig var så meget bedre, da de levede under lovens krav og lovens dom: Helt ærligt, kan I ikke selv se, hvor meget bedre nådens liv er?!

Så hebræernes fristelse til *frafald* er altså ikke så meget en fristelse *til synd*, som det er en fristelse til *gerningsretfærdighed*.

»Der er altså tale om, at et tidligere bud ophæves, fordi det var svagt og nytteløst – loven førte jo ikke til målet – men *der indføres i stedet noget bedre*, nemlig det håb, hvori vi kommer Gud nær.

Dette er ikke sket uden at være bekræftet med en ed, for mens de levitiske præster er blevet præster uden ed, er han blevet det i kraft af en ed fra Gud, der sagde til ham:

Herren har svoret og angrer det ikke:

Du er præst for evigt,
og *dermed er Jesus blevet garant for en bedre pagt*«
(Hebr 7,18ff).

Men det har ikke været let for hebræerne at fastholde. Det har virkelig rykket i dem for at opgive dette nye og allerede marginaliserede, kristne fællesskab og dets foragtede evangelium.

Samme kamp stod Jesus i over for farisæerne og de skriftkloge, der heller ikke ville finde sig i, at de skulle leve glade og befriede som syndere af Guds nåde. De blev simpelt hen fornærmede, da han tilbød dem at blive frie (Joh 8,33)!

Og samme kamp stod Paulus i over for galaterne: »Jeg undrer mig over, at I så hastigt lader jer vende bort fra ham, som kaldte jer ved Kristi nåde, til et andet evangelium, som slet ikke er et evangelium; der er bare nogle, som forvirrer jer og søger at forvrænge Kristi evangelium« (Gal 1,6f). Også galaterne havde ladet sig lokke af lovens løfter: Hér behøver nåden ikke være mig nok; hér behøver jeg ikke leve af ren nåde som en simpel synder osv.

Ganske vist har denne tillokkende stolthed og selvretfærdighed en tårnhøj pris: Man sætter både sin frelsesglæde, sin frihed og frimodighed, al ægte kærlighed over styr. Men til gengæld kan man, så længe man

endnu mener at kunne opfylde loven så nogenlunde, i det mindste stå og takke Gud, fordi man ikke er som andre mennesker (Luk 18,11) ...

Når frafaldets og forvrængningens mulighed banker på, er det altså ikke tilstrækkeligt at slå på, at det er en dogmatisk ukorrekt forkyndelse osv. Det, såvel Paulus i sine breve som Hebræerbrevets forfatter her gør, er i stedet at minde om den lammende trældom og ufrihed, man lever under, når man lever under loven.

»Men nu har Kristus fået en langt højere tjeneste, idet han er formidler af en bedre pagt, der er lovfæstet ved bedre løfter« (Hebr 8,6).

Så selv om vi i dag ikke er lokket af nogen tempeltjeneste og nogen offerordning, så befinder vi os konstant i samme fristelse som hebræerne: ikke så meget lige fristelsen til at synde løs, men tværtimod fristelsen til *selvretfærdighed*, fristelsen til at fortjene sig frelsen ved at opfylde bud og regler, fristelsen til farisæisme.

Men dermed befinder vi os også i truslen om lovtrældommens fortvivlelse og ufrihed! For lever man med hele det fortegn for sit gudsforhold, at jeg skal og må takke Gud, fordi jeg ikke er som andre mennesker, så lurar også desperationen og modløsheden, når det ikke lykkes.

»Vi har et alter« – vi har en frelser, en nådespagt, som man ikke kan få føde fra, hvis man samtidig vil spæde hans forsonergerning op med sine egne præstationer. Dette er den bedre pagt! Dette er de bedre løfter!

Spørgsmål:

1. Hvorfor mon Kristus og hans frelsergerning kaldes for »et alter«?
2. Umiddelbart skulle det synes indlysende, at en nå-

despagt er en »bedre« pagt end lovpagten. Hvorfor kan lovpagten så alligevel virke så fristende, at man ligefrem må formanens til at lade nåden være nok?

3. Vi kender sandsynligvis alle rimeligt godt de fristelser *til synd*, vi hver især slås med. Men prøv hver for sig at overveje de fristelser *til selvretfærdighed*, vi hver især slås med: Hvad kunne være de præstationer og fordele, jeg kunne fristes til at række op mod Gud og takke ham, fordi jeg ikke er som andre mennesker?
4. Dernæst kan I (alt efter, hvor åben og personlig I nu ønsker drøftelsen) evt. dele disse overvejelser med hinanden.